

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Delegatura w Lublinie

20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10

Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,

Fax (0-81) 532-08-26

E-MAIL: LUBLIN@UOKIK.GOV.PL

Lublin, dnia 31 grudnia 2013r.

RLU-411-2/13/IM

p.o.

Decyzja RLU Nr 41/13

- I. Na podstawie art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 4 ust 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu, w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – **uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję** i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 3 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie przedsiębiorcy: Zakład Zagospodarowania Odpadów „EURO-SOKÓŁKA” Sp. z o.o. z/s w Sokółce, polegające na nadużyciu pozycji dominującej na lokalnym rynku, obejmującym teren Gminy Sokółka, przyjmowania zmieszanych odpadów komunalnych celem ich zagospodarowania poprzez magazynowanie i segregację, przez stosowanie niejednorodnych warunków umów w postaci opłat za przyjęcie odpadów na administrowany przez w/w Przedsiębiorcę obiekt w Karczach, stwarzających przedsiębiorcom dostarczającym lub planującym dostarczać odpady z terenu

Gminy Sokółka, zróżnicowane warunki konkurencji na lokalnym rynku odbioru odpadów komunalnych.

i **stwierdza zaniechanie** jej stosowania z dniem 1 sierpnia 2012r.

- II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy w związku z § 4 ust 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. nr 107 poz. 887), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **nakłada** na Zakład Zagospodarowania Odpadów „EURO-SOKÓŁKA” Sp. z o.o. w Sokółce, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 3 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, **karę pieniężną** w wysokości: 18732 zł (słownie: osiemnaście tysięcy siedemset trzydzieści dwa złote).

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie (dalej: Prezes UOKiK lub organ antymonopolowy) przeprowadził postępowanie wyjaśniające (RLU-400-19/12/IM) w związku z zawiadomieniem złożonym przez przedsiębiorcę planującego skorzystać z usługi odbioru odpadów komunalnych, celem ich zagospodarowania, świadczonej przez Zakład Zagospodarowania Odpadów „EURO-SOKÓŁKA” Sp. z o.o. w Sokółce (dalej: ZZO Sokółka lub Przedsiębiorca). Przedsiębiorca ten podpisał w dniu 28.03.2012r. umowę z ZZO Sokółka na przekazywanie odpadów, w tym niesegregowanych odpadów komunalnych. Zgodnie z Załącznikiem nr 1 do tejże umowy cena netto za przyjęcie 1 tony niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych wynosiła 190 zł. **Po sześciu dniach** od podpisania w/w umowy zawiadamiający otrzymał pismo informujące o zmianie cen, wraz z aneksem do podpisania, bądź rezygnacji z usług ZZO Sokółka. Zgodnie z tymże aneksem cena za przyjęcie odpadów wzrastała ze 190 zł do 250 zł za tonę. Uzasadnieniem do takiej zmiany ceny było stwierdzenie „W związku z przeprowadzoną kalkulacją cen za przyjęcie odpadów...”. Zdaniem zawiadamiającego nowa cena miała charakter ceny zaporowej, mającej wyeliminować go z rynku w Sokółce, jako, że ZZO Sokółka zarządza jedynym składowiskiem w gminie. Według informacji zawiadamiającego inni przedsiębiorcy są obciążani niższymi stawkami opłaty za przyjęcie odpadów.

W ocenie organu antymonopolowego dokonane w trakcie postępowania wyjaśniającego ustalenia uprawdopodobniały możliwość naruszenia, przez ZZO Sokółka, zakazu nadużywania pozycji dominującej na rynku poprzez różnicowanie warunków odbioru odpadów komunalnych, pochodzących z terenu Gminy Sokółka, a przez to stwarzanie niejednorodnych warunków konkurencji przedsiębiorcom odbierającym odpady od usługoborców na terenie tejże Gminy.

W związku z dokonanyimi ustaleniami Prezes UOKiK zakończył postępowanie wyjaśniające w sprawie i wszczął, postanowieniem Nr 218/13 z dnia 22.08.2013r., postępowanie antymonopolowe pod zarzutem nadużywania przez ZZO Sokółka, pozycji dominującej:

- na lokalnym rynku przyjmowania zmieszanych odpadów komunalnych celem ich zagospodarowania poprzez magazynowanie i segregację, obejmującym teren Gminy Sokółka poprzez stosowanie niejednorodnych warunków umów w postaci opłat za przyjęcie odpadów na administrowany przez w/w Przedsiębiorcę obiekt w Karczach, stwarzających przedsiębiorcom dostarczającym lub planującym dostarczać odpady, zróżnicowane warunki konkurencji, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 3 przywołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (...).

Materiał dowodowy uzyskany w w/w postępowaniu wyjaśniającym został włączony postanowieniem do akt postępowania antymonopolowego. W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania antymonopolowego Przedsiębiorcy zostały wskazane dokonane dotychczas ustalenia faktyczne, na których oparł się Prezes UOKiK formułując przedstawiony wyżej zarzut.

Stanowisko strony w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego:

ZZO Sokółka uznał, że postawione przez Prezesa UOKiK zarzuty są bezzasadne, nie uzasadniając jednocześnie takiego stanowiska. Szczegółowe stanowisko w sprawie ZZO Sokółka miał wyrazić po zapoznaniu się ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Gmina Sokółka realizując zadania własne gminy, zmierzające do rekultywacji istniejącego wysypiska odpadów oraz budowy nowego zakładu zagospodarowania odpadów w Karczach, zawarła w dniu 29.05.2009r. umowę o współpracy z Nowa Ekologia Sp. z o.o. w Warszawie (k-173). W ramach tej współpracy została utworzona spółka: Zakład Zagospodarowania Odpadów EURO-SOKÓŁKA Sp. z o.o., w której Gmina Sokółka objęła 25 % udziałów, a Nowa Ekologia Sp. z o.o. pozostałe 75 %. W związku z przejęciem udziałów Nowej Ekologii Sp. z o.o. przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „CZYŚCIOCH bis” Sp. z o.o. w Suwałkach, w dniu 12.05.2012r. została zawarta z Przedsiębiorcą przez Gminę Sokółka kolejna umowa o współpracy (k-155).

Zakład Zagospodarowania Odpadów „EURO-SOKÓŁKA” Sp. z o.o. w Sokółce, jest przedsiębiorcą wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego, nr KRS 0000334415. Zgodnie z dokonanyimi wpisem przedmiotem działalności ZZO Sokółka jest m.in. zbieranie, obróbka, usuwanie odpadów, odzysk surowców i rekultywacja. ZZO Sokółka prowadzi wskazaną działalność na wydzierżawionym od Gminy

Sokółka terenie (umowy dzierżawy z 2009r. i 2010r. – k-21-37). W ramach wykonywania umów dzierżawy ZZO Sokółka przyjmowała odpady: celem ich unieszkodliwienia przez składowanie (do 28.02.2010r. – k-138), do magazynowania w celu poddania ich odzyskowi (do sierpnia 2013r. – k-370), prowadzi rekultywację dotychczas funkcjonującego składowiska odpadów w Karczach, zamierza realizować budowę infrastruktury zakładu zagospodarowania odpadów.

Zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego jedynym udziałowcem Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych „CZYŚCIOCH bis” Sp. z o.o. w Suwałkach jest z kolei Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „CZYŚCIOCH” Sp. z o.o. w Białymstoku.

Zarówno w umowie o współpracy z 2009r., jak i w umowie o współpracy z 2012r. obok zasadniczych celów funkcjonowania ZZO Sokółka (rekultywacja starego wysypiska, budowa nowej instalacji – RIPOK), strony – udziałowcy ZZO Sokółka zobowiązały się m.in. do stosowania korzystniejszej ceny za przyjmowanie odpadów w ZZO Sokółka pochodzących (przywożonych) od mieszkańców Gminy, nie wyższej niż 50% ceny ustalonej dla pozostałych dostawców odpadów, które pochodziły spoza terenu Gminy Sokółka (k-175 i 157).

Organ antymonopolowy ustalił, że w 2012r. zmieszane odpady komunalne do ZZO Sokółka dostarczało lub planowało dostarczać 15 przedsiębiorców, w tym 8 przedsiębiorców dostarczało bezpośrednio lub pośrednio (przez podwykonawców) odpady z terenu Gminy Sokółka (k-38-129). W siedmiu umowach spośród ośmiu, jakie zawarli z ZZO Sokółka przedsiębiorcy dostarczający odpady komunalne wyłącznie lub między innymi z terenu Gminy Sokółka, jako teren pochodzenia odpadów wskazano województwo podlaskie, w jednej umowie (zawartej przez lokalnego przedsiębiorcę z Gminy Sokółka) miejsce przeznaczone na określenie pochodzenia odpadów pozostało niewypełnione. Niezależnie od takiego określenia miejsca pochodzenia odpadów w załącznikach niektórych umów (szczegóły poniżej w tabeli nr 1) zostały określone opłaty za odpady dostarczone wyłącznie z terenu Gminy Sokółka.

Odpady komunalne z terenu Gminy Sokółka dostarczali do ZZO Sokółka następujący przedsiębiorcy:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Sokółce;
- PPUH Czyścioch Sp. z o.o. w Białymstoku;
- PUA ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku (podwykonawca Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Sokółce, natomiast spoza Gminy PUA ASTWA Sp. z o.o. dostarczyła samodzielnie znaczne ilości odpadów-2308 Mg w 2012r.);
- MPO Sp. z o.o. w Białymstoku;
- PHJ Gospodarka Odpadami K.Jadkowski Sp.K. Białystok;

- „ITER H.S.” Stanisław Chociej w Sokółce;
- ASTEC Piotr Jaworowicz w Sokółce;
- Zygmunt Gudewicz, PURECO s.c. Czarna Białostocka;

W oparciu o treść umów, zawartych przez ZZO Sokółka z poszczególnymi dostawcami odpadów komunalnych z tereny Gminy Sokółka, Prezes UOKiK ustalił, że zróżnicowanie opłat za przyjmowane przez ZZO Sokółka odpady komunalne nie wynika wyłącznie z geograficznego pochodzenia odpadów (odpady z Gminy Sokółka i spoza niej), ponieważ w stosunku do odpadów przywożonych z terenu Gminy Sokółka także były ustalone zróżnicowane stawki.

Stawki opłat (oraz ich zmiany) za przyjęcie przez ZZO Sokółka zmieszanych odpadów komunalnych, pochodzących z Gminy Sokółka obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 1.

Lp.	Przedsiębiorca	Opłaty (netto) oraz okres ich stosowania		Ilość wwiezionych odpadów (2012r.)	Uwagi
1.	MPO Sp. z o.o. w Sokółce	108 zł/MG od 23.03.11r. do 01.03.12r.	125 zł/Mg od 01.04.12r.	2177 Mg <i>spoza Gminy ok. 89 Mg</i>	w umowie wskazana oddzielnie cena za odpady z terenu Gminy Sokółka
2.	MPO Sp. z o.o. w Białymstoku		125 zł/Mg od 27.04.12r.	879 Mg <i>spoza Gminy ok. 17983Mg</i>	w umowie wskazana oddzielnie cena za odpady z terenu Gminy Sokółka
3.	PUA ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku	W dniu 10.12.2013r. Prezes UOKiK wytworzył dokument wewnętrzny dla potrzeb niniejszego postępowania – tabelę (karta: 402). W/w dokument zawiera prawnie chronioną tajemnicę przedsiębiorcy – indywidualnie wynegocjowaną cenę usługi. Wobec powyższego Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 11.12.2013r. (nr: 353/13, ograniczył prawo wglądu do w/w dokumentu.			
4.	PPUH Czyścioch Sp. z o.o. w Białymstoku	190-250 zł/Mg od 03.01.11r. 200-250 zł/Mg od 01.12.11r.	122-250 zł/Mg od 01.02.12r.	10,42 Mg <i>spoza Gminy ok..6569 Mg</i>	cena w umowie ma odniesienie wyłącznie do woj. podlaskiego; opłata zależy od ilości dostarczonych odpadów
5.	„ITER H.S.” Stanisław Chociej w Sokółce	80 zł/Mg od 04.05.2010r. 125 zł/MG od 01.01.2012r.	200-250 zł/Mg od 01.05.2012r.	44,24 Mg <i>(wg danych ZZO Sokółka 47 Mg)</i>	Odpady pochodziły wyłącznie z Gminy Sokółka, w umowie bez odniesienia do tego faktu; opłata zależna od wagi

6.	ASTEC Piotr Jaworowicz w Sokółce	125 zł/Mg od 01.01.2012r.	200-250 zł/Mg od 01.05.2012r.	11,14 Mg (ze 177 szt. koszy ulicznych w Sokółce)	W umowie ceny na odpady z woj. podlaskiego i oddzielnie na odpady z Gminy Sokółka; od 01.05.2012r. brak rozróżnienia
7.	Zygmunt Gudewicz, PURECO s.c. Czarna Białostocka	108 zł/Mg od 23.03.2011r. 125 zł/Mg od 01.01.2012r.	200-250 zł/Mg od 01.05.2012r.	96,66 Mg (wg danych ZZO Sokółka 136 Mg)	w umowie ceny na odpady z woj. podlaskiego i oddzielnie na odpady z Gminy Sokółka; od 01.05.2012r. brak rozróżnienia
8.	PHJ Gospodarka Odpadami K.Jadkowski Sp.K. Białystok		190 zł/Mg od 28.03.2012r. 250 zł/Mg od 01.05.2012r.	Przedsiębiorca nie rozpoczął ostatecznie działalności na terenie Gminy Sokółka	cena w umowie ma odniesienie wyłącznie do woj. podlaskiego; przewidziano wyłącznie wwóz do 100 Mg

W związku ze znacznym zróżnicowaniem stawek opłat za odpady komunalne przyjmowane w 2012r. przez ZZO Sokółka z terenu Gminy Sokółka oraz kryteriów ich stosowania (pochodzenie, waga, inne – nieznane), jak też dużą dynamiką ich zmian, organ antymonopolowy sporządził na podstawie uzyskanych w postępowaniu danych tabelę dającą możliwość porównania stosowanych przez ZZO Sokółka warunków w postaci opłat.

Tabela nr 2, ukazująca opłaty, jakie *musiałby ponieść* dany przedsiębiorca w sytuacji dostarczenia zmieszanych odpadów komunalnych z *terenu Gminy Sokółka* do ZZO Sokółka w dniu 01.05.2012r. Opłaty uwzględniają skalę działalności każdego z przedsiębiorców w przedmiotowym zakresie (*dostawa odpadów komunalnych do ZZO Sokółka*)

Tabela nr 2

Lp.	Przedsiębiorca	Cena za odpady dostarczone w dniu 01.05.2012r.	Uwagi
1.	MPO Sp. z o.o. w Sokółce	125 zł/Mg	Cena dotyczy wyłącznie odpadów z

			Gminy Sokółka
2.	MPO Sp. z o.o. w Białymstoku	125 zł/Mg	Cena dotyczy wyłącznie odpadów z Gminy Sokółka; niezależna od ilości odpadów;
3.	PUA ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku	W dniu 10.12.2013r. Prezes UOKiK wytworzył dokument wewnętrzny dla potrzeb niniejszego postępowania (karta: 402). W/w dokument zawiera prawnie chronioną tajemnicę przedsiębiorcy – indywidualnie wynegocjowaną cenę usługi. Wobec powyższego Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 11.12.2013r. (nr: 353/13, ograniczył prawo wglądu do w/w dokumentu.	
4.	PPUH Czyścioch Sp. z o.o. w Białymstoku	122 zł/Mg	Cena niezależna od miejsca pochodzenia odpadów; dostawa większa niż 1000 Mg/m-c (taki warunek ten przedsiębiorca spełniał); (przy wwozie < 10 Mg/m-c opłata = 250 zł/Mg)
5.	„ITER H.S.” Stanisław Chociej w Sokółce	250 zł/Mg	Cena niezależna od miejsca pochodzenia odpadów; Mg/m-c; (przy wwozie > 1500 Mg/m-c opłata = 200 zł/Mg)
6.	ASTEC Piotr Jaworowicz w Sokółce	250 zł/Mg	Cena niezależna od miejsca pochodzenia odpadów; (przy wwozie > 1500 Mg/m-c opłata = 200 zł/Mg)
7.	Zygmunt Gudewicz, PURECO s.c. Czarna Białostocka	250 zł/Mg	cena niezależna od miejsca pochodzenia odpadów (przy wwozie > 1500 Mg/m-c opłata = 200 zł/Mg)
8.	PHJ Gospodarka Odpadami K.Jadkowski Sp.K. Białystok	250 zł/Mg	Cena niezależna od miejsca pochodzenia odpadów; do 100 Mg/m-c

Z powyższej tabeli nr 2 wynika, że w sytuacji dostarczenia tej samej ilości (relatywnie małej – do 100 Mg/m-c) odpadów, pochodzących z **terenu Gminy Sokółka** poszczególni przedsiębiorcy uiszczą stawki opłaty od 122 do 250 zł/Mg. Przy czym:

- opłata w wysokości 122 zł/MG wynikała z dostarczenia przez przedsiębiorcę (PPUH Czyścioch Sp. z o.o. w Białymstoku) dużej ilości odpadów (powyżej 1000 Mg), ale w absolutnej większości (k-229-230) **spoza terenu** tejże Gminy;
- opłaty w wysokości 125 zł/Mg są ustalone w sztywnej wysokości (niezależnie od wielkości wwozu) dla dwóch przedsiębiorców (MPO Sp. z o.o. w Sokółce, MPO Sp. z o.o. w Białymstoku);
- opłata w wysokości (W dniu 10.12.2013r. Prezes UOKiK wytworzył dokument wewnętrzny dla potrzeb niniejszego postępowania – tabelę (karta: 402). W/w dokument zawiera prawnie chronioną tajemnicę przedsiębiorcy – indywidualnie wynegocjowaną cenę usługi. Wobec powyższego Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 11.12.2013r. (nr: 353/13, ograniczył prawo wglądu do w/w dokumentu.) zł/Mg obciąża jednego przedsiębiorcę (PUA ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku) niezależnie od ilości i pochodzenia dostarczonych przez niego odpadów;
- pozostałych czterech przedsiębiorców obciążała opłata w wysokości 250 zł/Mg; przy teoretycznym założeniu, że diametralnie wzrasta skala ich wwozu odpadów do ZZO Sokółka (do ponad 1500 Mg/m-c) wielkość tej opłaty zmniejszyłaby się do 200 zł/Mg, z tym, że dla PHJ Gospodarka Odpadami K.Jadkowski Sp.K. Białystok nie przewidziano w umowie z ZZO Sokółka przekroczenia ilości dostarczanych odpadów równej 100 Mg/m-c;
- w sytuacji, gdy jest wskazana oddzielnie cena za odpady z terenu Gminy Sokółka, nie posiada ona odniesienia do ilości dostarczanych odpadów komunalnych.

Całkowita ilość przyjętych do magazynowania niesegregowanych odpadów komunalnych przez ZZO Sokółka wyniosła w 2012r. 34 744,98 Mg, w tym z terenu Gminy Sokółka pochodziło 3 697,14 Mg (k-139). Zdecydowana większość (ok. 90% - k-139) wwozu odpadów komunalnych pochodziła spoza terenu Gminy Sokółka, z powiatów sokólskiego, augustowskiego, białostockiego, grajewskiego i suwalskiego (k-140).

Organ antymonopolowy ustalił także brak istnienia oficjalnego cennika czy też listy opłat i warunków ich stosowania. Na zapytanie Prezesa UOKiK (k-135) odnośnie cennika i ewentualnego sposobu jego upublicznienia ZZO Sokółka wyjaśnił, że „Taryfikator cenowy obowiązywał od 1 stycznia 2011r.” (k-138). Jednak takiego „Taryfikatora ZZO Sokółka nie przedstawiła, a jedynie krótkie zestawienie „cen za niesegregowane odpady komunalne”. Zestawienie to w odniesieniu do 2012r. **nie pokrywa się** z opłatami, jakie wynikają z umów, jakie faktycznie ZZO Sokółka zawarł z przedsiębiorcami dostarczającymi odpady (por. Tabela nr 1). Mianowicie, zgodnie z przedstawionymi danymi opłata za odpady z terenu Gminy Sokółka wynosiła (do

26.03.2012r.) 125 zł, a po tej dacie 200 zł/Mg. Odnosząc się do sposobu publikacji (upublicznienia) stosowanych opłat ZZO Sokółka podał, że „**Cennik ogłaszany był publicznie na sesji rady miasta**” (k-138). Również **informacja o stosowaniu preferencyjnej stawki opłaty** za odpady komunalne, dostarczone z terenu Gminy Sokółka została upubliczniona w podobny sposób (k-140), tzn. „... **została podana na sesji rady miejskiej**, która akceptowała warunki dzierżawy” (terenu dla celów ZZO Sokółka).

Pomimo dwukrotnego wezwania (k-16, 135) ZZO Sokółka nie przedstawiła kalkulacji stosowanych opłat za przyjęcie odpadów odpowiadając w tym zakresie jedynie ogólnikowo (k-18, 138-139), a jako powód przyjęcia różnych cen dla poszczególnych kontrahentów wskazał „deklarowaną przez nich ilość dostarczanych odpadów” (k-140). Pozostaje to twierdzenie jednak w sprzeczności z opłatami wynikającymi z poszczególnych umów na dostarczanie odpadów do ZZO Sokółka, ponieważ w umowach zawartych z MPO Sp. z o.o. w Sokółce, MPO Sp. z o.o. w Białymstoku oraz z PUA Astwa Sp. z o.o. istnieje tylko jedna opłata (niezależna od wielkości wwozu odpadów) za odpady pochodzące z terenu Gminy Sokółka (k-43, 50, 54, 276).

W przypadku Zawiadamiającego opłata za przyjęcie zmieszanych odpadów komunalnych została ustalona załącznikiem do Umowy zawartej w dniu 28.03.2012r. i wynosiła 190 zł/Mg, aby następnie po sześciu dniach, poprzez Aneks nr 1 do tejże Umowy, zostać zwiększoną do 250 zł/Mg, a więc o 31,5%. Zapytany na tę okoliczność ZZO Sokółka wyjaśnił tylko, że „Podstawą zmiany umowy z PHJ Gospodarka Odpadami K. Jadcowski był niezadawalający wynik na działalności podstawowej Spółki”. Z kolei w stosunku do PPUH Czyścioch Sp. z o.o. w Białymstoku Przedsiębiorca zachował się w odmienny sposób. Opłaty za dostarczone odpady, jakie ponosił PPUH Czyścioch Sp. z o.o. do 01.02.2012r. (200-250 zł/Mg) zostały obniżone do 122-250 zł/Mg. W tym okresie PPUH Czyścioch Sp. z o.o. poprzez spółkę zależną PUK Czyścioch Bis Sp. z o.o. w Suwałkach był już właścicielem 75% udziałów w ZZO Sokółka.

Powyższe ustalenia wskazują na brak przeprowadzania przez ZZO Sokółka szczegółowych kalkulacji opłat za przyjmowane od dostawców odpady komunalne. I oparcie zmian tychże opłat na ogólnym odniesieniu do wyniku działalności i na podstawach pozaekonomicznych.

W ZZO Sokółka Gmina Sokółka posiadała 25% udziałów (k-174) i zgodnie z dwoma kolejnymi „Umowami o współpracy” (k-155-179), zawartymi z drugim udziałowcem nie miała ona wpływu na opłaty za przyjęcie niesegregowanych odpadów komunalnych. Wpływ Gminy zaznaczył się natomiast poprzez ustalenie w w/w umowach preferencyjnej stawki dla odpadów pochodzących z terenu tejże Gminy, nie wyższej niż 50% opłaty dla pozostałych odpadów komunalnych (spoza Gminy).

Prezes UOKiK nie ustalił, aby zawarcie przez poszczególnych przedsiębiorców umów na dostarczanie odpadów komunalnych do ZZO Sokółka było poprzedzone negocjacjami (korespondencja w sprawie wysokości opłat). Potwierdza ten fakt także sposób dokonywania zmian wysokości opłat. W pismach przewodnich, skierowanych

przez ZZO Sokółka do poszczególnych przedsiębiorców, wraz z aneksami wprowadzającymi nowe ceny znajdowała się informacja o traktowaniu braku zgody, jako wypowiedzenie umowy (k-12, 331, 336).

ZZO Sokółka poinformował, że od sierpnia 2012r. nie prowadzi działalności w zakresie przyjmowania zmieszanych odpadów komunalnych (k-370), taką informację potwierdzili inni przedsiębiorcy, dostarczający dotychczas niesegregowane odpady komunalne na obiekt w Karczach (k-288, 307, 318, 320). Według wyjaśnień ZZO Sokółka, przerwanie przedmiotowej działalności zostało spowodowane koniecznością skoncentrowania się na rekultywacji składowiska odpadów w Karczach oraz na przetworzeniu już zmagazynowanych odpadów.

W 2012r. ZZO Sokółka osiągnął przychód w kwocie [REDAKTOWANO] zł (k-372), informując jednocześnie o poniesionej stracie.

Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publicznoprawny

Działania organu antymonopolowego nakierowane są na przeciwdziałanie praktykom, które wywołują lub mogą wywoływać negatywne skutki w zakresie stanu konkurencji. Ochrona konkurencji jest zaś podejmowana w interesie publicznym, służy bowiem zarówno przedsiębiorcom, jak i konsumentom. Pojęcie interesu publicznego nie zostało zdefiniowane w ustawie antymonopolowej, niemniej było ono wielokrotnie przedmiotem interpretacji Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zdaniem Sądu, wyrażonym w wyroku z dnia 12.06.2002r. (sygn. akt XVII Ama 47/01), pojęcie interesu publicznego nie jest pojęciem o charakterze jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany, a organ antymonopolowy winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji jego rzecznikiem. Podstawą do zastosowania przepisów ustawy antymonopolowej powinno być uprzednie udowodnienie, czy nastąpiło naruszenie interesu publicznego. W ten sposób SOKiK wypowiedział się w wyrokach z dnia: 25.06.2001r. (sygn. akt XVII Ama 84/00), 28.05.2001r. (sygn. akt XVII Ama 82/00), 27.06.2001r. (sygn. akt XVII Ama 92/00), 12.11.2001r. (sygn. akt XVII Ama 105/00) oraz 4.07.2001r. (sygn. akt XVII Ama 108/00). W świetle powyżej wskazanego orzecznictwa organ antymonopolowy może wszcząć i prowadzić postępowania antymonopolowe wówczas, gdy zachodzi podejrzenie, iż nastąpiło naruszenie interesu publicznego, a więc gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty został szerszy krąg uczestników rynku lub wywołują one niekorzystne zjawiska na rynku. Zastosowanie w niniejszej sprawie przepisów ustawy antymonopolowej jest związane właśnie z ochroną przez Prezesa UOKiK interesu publicznego. Całościową interpretację pojęcia interesu publicznego przedstawił w wyroku z dnia 5 czerwca 2008r., sygn. Akt III SK 40/07, Sąd Najwyższy. W wyroku tym podzielona została w pełni dotychczasowa linia orzecznictwa, zgodnie z którą naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce nie tylko wówczas gdy skutkami działań sprzecznych z przepisami ustawy o ochronie

konkurencji i konsumentów dotknięty został „szerszy krąg uczestników rynku”, ale także, gdy działania te wywołały na rynku inne niekorzystne zjawiska.

Tym samym istnienie interesu publicznoprawnego należy oceniać przez pryzmat szerszego spojrzenia, uwzględniającego całość negatywnych skutków działań na określonym rynku. Ocena całości negatywnych skutków oznacza nie tylko brak zawężania jej do uszczerbku konkretnego przedsiębiorcy, kontrahenta dominanta rynkowego, ale wzięcie pod uwagę także pozostałych skutków, objawiających się np. wobec konsumentów, czy całej zbiorowości lokalnej. Zarzucana ZZO praktyka w postaci nadużycia pozycji dominującej, poprzez stosowanie niejednorodnych warunków umów w postaci opłat za przyjęcie odpadów na administrowany przez w/w Przedsiębiorcę obiekt w Karczach, stwarzała przedsiębiorcom dostarczającym lub planującym dostarczać odpady z terenu Gminy Sokółka, zróżnicowane warunki konkurencji na rynku współzależnym, tj. rynku odbioru odpadów komunalnych z tejże Gminy, tym samym godząc w konkurencję, jako stan podlegający ochronie ze strony ustawy antymonopolowej. W konsekwencji naruszenia mechanizmu konkurencji naruszony jest także interes kontrahentów przedsiębiorców prowadzących działalność na rynku, w tym konsumentów.

Możliwość stosowania w/w praktyk wynika z siły rynkowej ZZO Sokółka, będącej rezultatem jego funkcjonowania jako wyłącznego zarządcy jedyne go składowiska odpadów dla Gminy Sokółka. Organ antymonopolowy w pełni zgadza się z tezą wysuniętą w piśmiennictwie („Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów – komentarz” E. Modzelewska-Wąchal), że dla naruszenia interesu publiczno-prawnego w takim stanie faktycznym wystarczające jest dowolne nadużycie siły rynkowej w relacjach ze słabszymi uczestnikami rynku, co też miało miejsce w rozpatrywanej sprawie.

Ad pkt I sentencji decyzji

Stosownie do art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców poprzez w szczególności stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji.

Istotą takiej praktyki jest dyskryminowanie przez przedsiębiorcę niektórych kontrahentów. Przepis ten zakazuje szeroko rozumianych praktyk dyskryminacyjnych, stosowanych przez podmiot dominujący, który nierównoprawnie traktując uczestników rynku i stwarza im przez to zróżnicowane warunki konkurencji, a tym samym przeciwdziała rozwojowi konkurencji.

W doktrynie (tak: A. Stawicki Komentarz do art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów LEX 2011). podnosi się, iż „przedsiębiorcy o pozycji dominującej na rynku nie wolno utrudniać innym przedsiębiorcom działalności gospodarczej (w zakresie dostępnym innym przedsiębiorstwom tego samego rodzaju), jak również bez uzasadnionego powodu różnie je traktować”.

Istotą omawianej praktyki jest zatem stwarzanie barier dla rozwoju konkurencji, które negatywnie oddziałują na strukturę rynku i warunki funkcjonowania jego uczestników.

Praktyka ta ma charakter antykonkurencyjny. Celem jej jest zniekształcenie mechanizmów konkurencji na szczeblu obrotu, na którym prowadzą działalność gospodarczą kontrahenci dominanta. Kontrahentami tymi winni być przedsiębiorcy.

Ustawodawca nie sprecyzował jakich aspektów konkurowania mają dotyczyć uciążliwe lub niejednolite warunki umów stąd w doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że praktyki dyskryminacyjne mogą mieć zarówno wymiar cenowy, jak i pozacenowy (tak: „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów” pod redakcją prof. UW dr hab. T. Skoczego, Wydawnictwo BECK, Warszawa 2009 str.643 i nast.).

Prezes UOKiK zarzucił ZZO Sokółka nadużycie pozycji dominującej na lokalnym rynku, obejmującym teren Gminy Sokółka, przyjmowania zmieszanych odpadów komunalnych celem ich zagospodarowania poprzez magazynowanie i segregację, przez stosowanie niejednorodnych warunków umów w postaci opłat za przyjęcie odpadów na administrowany przez w/w Przedsiębiorcę obiekt w Karczach, stwarzających przedsiębiorcom dostarczającym lub planującym dostarczać odpady z terenu Gminy Sokółka, zróżnicowane warunki konkurencji na lokalnym rynku odbioru odpadów komunalnych. Zarzucona praktyka ma więc wymiar cenowy.

Aby stwierdzić, że działania danego przedsiębiorcy wyczerpują znamiona zarzucanej praktyki ograniczającej konkurencję, niezbędne jest wykazanie spełnienia przez niego wszystkich przesłanek określonych w/w przepisem ustawy, a mianowicie:

- posiadanie przez danego przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku,
- stosowanie w podobnych umowach z podmiotami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków tychże umów,
- w związku ze stosowanymi niejednorodnymi warunkami umów stwarzanie zróżnicowanych warunków konkurencji tym podmiotom.

Strona postępowania

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przymiot przedsiębiorcy przysługuje przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą.

W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania antymonopolowego bez wątplenia posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego prowadząca działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a więc podmiot prawa odznaczający się wyodrębnieniem organizacyjnym i majątkowym, prowadzący we

własnym imieniu działalność gospodarczą. Zachowania niniejszego podmiotu podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Rynek właściwy i pozycja ZZO Sokółka na rynku

Definicję rynku właściwego zawiera art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stosownie do której rynek właściwy to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę i właściwości są uznawane przez nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu panują zbliżone warunki konkurencji.

Pod względem produktowym rynek stanowią usługi, rozumiane na gruncie powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jako towar, przyjmowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu gminy Sokółka do magazynowania w celu poddania ich odzyskowi. ZZO Sokółka świadczył takie usługi na terenie Gminy Sokółka w pełnym zakresie. Odpady komunalne nie mogą być legalnie zagospodarowane w inny sposób niż przyjęcie przez przedsiębiorcę posiadającego odpowiednie zezwolenia, niezależnie od sposobu takiego zagospodarowania (magazynowanie celem dokonania odzysku jak w przypadku ZZO Sokółka, czy też unieszkodliwienie). Zarazem okoliczności niniejszej sprawy dają podstawy do przyjęcia, iż spośród odpadów komunalnych jako takich należy wyodrębnić odpady pochodzące z Gminy Sokółka, bowiem odnosiły się do nich specyficzne warunki, bezpośrednio wpływające na opłacalność ich składowania na poszczególnych wysypiskach.

Mianowicie, jak ustalił Prezes UOKiK, Gmina Sokółka w umowach z drugim obok niej udziałowcem ZZO Sokółka zagwarantowała preferencyjne traktowanie odpadów komunalnych, pochodzących z jej terenu (k-157). Opłata za ich przyjęcie miała być nie wyższa niż 50% ceny ustalonej dla pozostałych dostawców odpadów. W konsekwencji, wszystkie odpady odebrane przez poszczególnych przedsiębiorców z terenu Gminy Sokółka trafiały do lipca 2012r., do ZZO Sokółka w Karczach. Dla przedsiębiorców wywożących odpady pochodzące z terenu Gminy Sokółka nie istniała zatem ekonomicznie uzasadniona alternatywa w postaci innego miejsca zagospodarowania tych odpadów niż obiekt ZZO Sokółka w Karczach. Gmina Sokółka nie zapewniała ponadto innego miejsca, gdzie mogłyby być dostarczane odpady komunalne z jej terenu (k-139). Powyższe oznacza, że pod względem geograficznym obszar Gminy Sokółka stanowił wyodrębniony rynek przyjmowania odpadów ze względu na panujące na jego terenie odmienne reguły. Na tak określonym obszarze instalacja ZZO Sokółka w Karczach była jedynym przedsiębiorcą przyjmującym odpady komunalne. Przedsiębiorca ten posiadał zatem pozycję dominującą na rynku właściwym.

Stosowanie niejednorodnych warunków umów

Fakt stosowania w podobnych umowach z podmiotami trzecimi niejednorodnych warunków tychże umów przez ZZO Sokółka został w niniejszej decyzji ustalony. Elementem, który pozwala na ocenę, czy mamy do czynienia z umowami podobnymi jest przedmiot umowy. W doktrynie uznaje się, że umowami podobnymi są umowy zawierane z przedsiębiorcami działającymi na tym samym szczeblu obrotu gospodarczego. Inne nazewnictwo przedmiotu umowy nie przesądza o fakcie, że analizowane umowy nie mają statusu podobnych. Oceniane umowy są podobne, ponieważ dotyczą one tej samej usługi – odbioru odpadów komunalnych od przedsiębiorców dostarczających je z terenu Gminy Sokółka w celu ich magazynowania i poddania odzyskowi. W 2012r. piętnastu przedsiębiorców (k-38-130) posiadało umowy na dostarczanie odpadów, zawarte z ZZO Sokółka, z czego ośmiu spośród nich (wskazani w tabeli nr 1 i 2) dostarczało lub planowało dostarczać, bezpośrednio lub pośrednio (przez podwykonawcę) odpady z terenu Gminy Sokółka. Dla takich samych, niesegregowanych odpadów komunalnych, pochodzących z terenu Gminy Sokółka miały jednak zastosowanie różne stawki opłat, przy czym tylko w części przypadków to zróżnicowanie miało źródło w ilości dostarczanych odpadów, niezależnie od tego, że taki rodzaj zróżnicowania też skutkował różnymi stawkami opłat.

Trzech przedsiębiorców posiadało, dla odpadów z Gminy Sokółka, stałe, niezależne od ilości dostarczonych odpadów stawki opłat (MPO Sokółka Sp. z o.o. – 125 zł/Mg, MPO Sp. z o.o. w Białymstoku – 125 zł/Mg oraz PUA ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku – (W dniu 10.12.2013r. Prezes UOKiK wytworzył dokument wewnętrzny dla potrzeb niniejszego postępowania – tabelę (karta: 402). W/w dokument zawiera prawnie chronioną tajemnicę przedsiębiorcy – indywidualnie wynegocjowaną cenę usługi. Wobec powyższego Prezes UOKiK postanowieniem z dnia 11.12.2013r. (nr: 353/13, ograniczył prawo wglądu do w/w dokumentu) zł/Mg. Przy czym MPO Sp. z o.o. w Białymstoku wprost stwierdziło, że zostało poinformowane przez ZZO Sokółka (k-276) o uniezależnieniu ceny za odpady z terenu Gminy Sokółka od ich ilości.

Najniższa opłata za przyjęcie odpadów, w wysokości 122 zł/Mg, wynikała z dostarczenia przez przedsiębiorcę (PPUH Czyścioch Sp. z o.o. w Białymstoku) dużej ilości odpadów (powyżej 1000 Mg), ale w absolutnej większości (k-229-230) spoza terenu tejże Gminy. Gdyby opłata dla PPUH Czyścioch Sp. z o.o. w Białymstoku wynikała tylko z ilości odpadów dostarczonych do ZZO Sokółka wyłącznie z Gminy Sokółka, to wyniosłaby ona, zgodnie z brzmieniem tej umowy, 230 zł/Mg. Należy jednak zauważyć, że w umowie pomiędzy ZZO Sokółka, a PPUH Czyścioch Sp. z o.o. (k-64) nie ma żadnego odniesienia do odpadów wyłącznie z Gminy Sokółka.

Dla pozostałych czterech przedsiębiorców („ITER H.S.” Stanisław Chociej w Sokółce, ASTEC Piotr Jaworowicz w Sokółce, Zygmunt Gudewicz, PURECO s.c. Czarna Białostocka i PHJ Gospodarka Odpadami K.Jadkowski Sp.K. Białystok), począwszy od dnia 01.05.2012r. opłaty zostały ujednoczone i wynosiły od 200 do 250 zł/Mg, bez wskazywania odrębnej stawki dla odpadów z Gminy Sokółka, pomimo, iż wywozu z tego terenu oni dokonywali lub mieli dokonywać. Należy zauważyć, że nawet w sytuacji, gdyby ci przedsiębiorcy osiągnęli znaczny rozmiar działalności wywozowej (wwóz większy niż 1500 Mg/m-c), to i tak opłata dla nich wyniosłaby 200

zł/Mg, a więc znacznie więcej niż dla trzech przedsiębiorców w/w (MPO Sokółka Sp. z o.o., MPO Sp. z o.o. w Białymstoku oraz PUA ASTWA Sp. z o.o. w Białymstoku).

W celu ustalenia zaistnienia niejednorodności warunków umów ocenie podlegają ich skutki. W rozważanym przypadku skutek ten jest oczywisty i sprowadza się do różnych kosztów działania przedsiębiorców odbierających odpady z terenu Gminy Sokółka, a następnie dostarczających je do ZZO Sokółka. To zróżnicowanie kosztów usługi odbioru odpadów wynika wprost z konieczności uwzględnienia w koszcie usługi odbioru odpadów niejednorodnych opłat za ich dostarczenie do ZZO Sokółka.

Zróżnicowane warunki konkurencji

Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w doktrynie i orzecznictwie zróżnicowanie warunków konkurencji, aby praktykę uznać za dyskryminującą – może być jedynie potencjalne i nie musi przynosić wymiernych efektów na rynku. Skutki dyskryminacji mogą ujawniać się w przypadku analizowanej praktyki na rynkach powiązanych z rynkiem, na którym Przedsiębiorca zajmuje pozycję dominującą.

Ustalone zaistnienie niejednorodnych warunków umów podlega ocenie w kontekście ich skutków. W rozważanym przypadku skutki te są oczywiste i sprowadzają się do różnych kosztów działania przedsiębiorców odbierających odpady z terenu Gminy Sokółka, a następnie dostarczających je do ZZO Sokółka. To zróżnicowanie kosztów usługi odbioru odpadów wynika wprost z konieczności uwzględnienia w koszcie usługi odbioru odpadów niejednorodnych opłat za ich dostarczenie do ZZO Sokółka. W sytuacji znacznej rozpiętości tych opłat (od 122 do 250 zł/Mg) różna była lub mogła być rentowność usług świadczonych na współzależnym, w stosunku do rynku właściwego w sprawie, rynku odbioru odpadów od ich wytwórców terenu Gminy Sokółka. W dotychczasowym orzecznictwie (por. decyzja Prezesa UOKiK Nr RLU 7/11z dnia 6 lipca 2011r.) organ antymonopolowy dokonał ustaleń co do proporcji pomiędzy kosztami obciążającymi przedsiębiorców wykonujących jednocześnie działalność polegającą na wywozie odpadów i ich unieszkodliwianiu. Udział w opłacie za odbiór odpadów (od ich wytwórców) części przypadającej na składowanie wynosi nawet do 69%, z czego wynika, że ustalone, zróżnicowane opłaty za dostarczane do ZZO Sokółka odpady, stanowią podstawowy koszt, obok kosztów transportu, przedsiębiorców dostarczających te odpady.

Przedsiębiorca, który złożył zawiadomienie inicjujące postępowanie zakończone niniejszą decyzją w ogóle nie zdecydował się (k-308) na wejście, na rynek odbioru (wywozu) odpadów komunalnych z tejże Gminy, pomimo zawarcia odpowiedniej umowy z ZZO Sokółka, co uzasadnił skokowym wzrostem opłaty za odpady (ze 190 do 250 zł/Mg). Z kolei inny przedsiębiorca („ITER H.S.” Stanisław Chociej w Sokółce) wprost poinformował, że nie skala wzrostu (od 01.05.2012r.) opłaty za wwożone na obiekt ZZO Sokółka odpady spowodowała odejście wielu z jego klientów na rzecz MPO Sp. z o.o. w Sokółce, ale fakt iż tego przedsiębiorcy wzrost ceny nie dotyczył (k-321). Podobną opinię wyraził przedsiębiorca ASTEC Piotr Jaworowicz w Sokółce, stwierdzając (k-335), że MPO sp. z o.o. w Sokółce miało „najbardziej konkurencyjne ceny wywozu śmieci z tytułu niskich cen na wysypisku”.

Te opinie „ITER H.S.” Stanisław Chociej oraz ASTEC Piotr Jaworowicz w Sokółce potwierdzają dane ustalone przez Prezesa UOKiK, zobrazowane w tabelach nr 1 i 2, tzn. opłata dla MPO Sp. z o.o. w Sokółce za dostarczone odpady wynosi w dalszym ciągu (po 01.05.2012r.) 125 zł/Mg.

Istotnym przyczynkiem do stwierdzenia zarzucanej ZZO Sokółka praktyki jest także ustalony fakt, że Przedsiębiorca ten nigdy sam nie upublicznił stosowanych opłat, chociażby w formie cennika, w tym nie poinformował potencjalnie zainteresowanych przedsiębiorców o preferencyjnej stawce opłat za przyjęcie odpadów komunalnych pochodzących z terenu Gminy Sokółka. Takie zachowanie Przedsiębiorcy koresponduje z ustalonym zróżnicowaniem opłat w podobnych umowach z podmiotami trzecimi.

Wyżej wskazane różnice pomiędzy postanowieniami w umowach zawartych przez Przedsiębiorcę posiadającego pozycję dominującą na rynku właściwym z przedsiębiorcami konkurującymi ze sobą na rynku współzależnym, w ocenie Prezesa UOKiK są istotne, i będąc niejednorodnymi warunkami tych umów, stwarzają przedsiębiorcom działającym na tym samym rynku odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Sokółka zróżnicowane warunki konkurencji.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że działania ZZO Sokółka polegające na stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji naruszały zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w przypadku jeżeli zachowanie rynkowe przedsiębiorcy przestaje naruszać zakazy określone w art. 6 lub 9 ustawy Prezes UOKiK wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Wyżej opisane działania zostały przez Przedsiębiorcę zaniechane, począwszy od miesiąca sierpnia 2012r. Przy czym ZZO Sokółka zaprzestał przedmiotowej działalności nie ze względu na jej antykonkurencyjny charakter, ale z uwagi na konieczność podjęcia innych działań, tj. rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów (zamkniętego w 2010r.) i konieczność dokonania odzysku odpadów zmagazynowanych w wyniku ocenianej w niniejszej decyzji działalności.

W związku z powyższym Prezes UOKiK orzekł jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Ad pkt II sentencji decyzji

Kara za naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym

poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 9 tej ustawy.

Nakładanie kar w trybie ww. przepisu następuje w ramach uznania administracyjnego (fakultatywnie), co oznacza, że zarówno o fakcie jej nałożenia, jak i o jej wysokości decyduje w konkretnej sprawie Prezes UOKiK. Działanie w ramach uznania administracyjnego nie jest jednak równoznaczne z dowolnością. W tym zakresie Prezes UOKiK kieruje się zasadą równości i proporcjonalności. Rozważając kwestię nałożenia kary Prezes UOKiK musi wziąć pod uwagę, czy w danych okolicznościach sprawy konieczne albo celowe jest jej nałożenie, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości kara spełni założone funkcje. Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK powinien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczność uprzedniego naruszenia przepisów ustawy (art. 111 ww. ustawy). W orzecznictwie antymonopolowym wskazuje się, że w przypadku kar za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję przesłankami, które należy brać pod uwagę, są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele jakie kara ma osiągnąć (patrz: np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2000 r., sygn. akt I CKN 793/98).

W punkcie I sentencji niniejszej decyzji uznano działanie ZZO Sokółka za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zakaz ten ma charakter bezwzględny, zatem nie istnieją przesłanki natury prawnej, które umożliwiły zalegalizowanie takiej praktyki. Spełniona jest więc podstawowa przesłanka warunkująca nałożenie kary pieniężnej. Prezes UOKiK uznał więc za uzasadnione w niniejszej sprawie, nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej.

Art. 106 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy przewiduje możliwość nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu, osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. W 2012 roku Przedsiębiorca osiągnął przychód w wysokości ██████████ zł. Maksymalna wysokość kary, jaką Prezes UOKiK mógł nałożyć na Przedsiębiorcę wynosi zatem ██████████ zł.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes UOKiK w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonego w niniejszej decyzji naruszenia. Dokonując tej oceny Prezes UOKiK wziął pod uwagę, że o wadze naruszenia decydują dwie grupy okoliczności: dotyczące natury naruszenia i czynników związanych ze specyfiką rynku oraz działalnością przedsiębiorcy.

W kwestii natury naruszenia Prezes UOKiK wyróżnia:

- **naruszenia bardzo poważne**, do których należy zaliczyć przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku,

- **naruszenia poważne**, do których należy zaliczyć przede wszystkim porozumienia horyzontalne niezaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia pionowe wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu, przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów,
- naruszenia mniej poważne niż wyżej wymienione (**naruszenia pozostałe**), do których należą m.in. porozumienia wertykalne nie dotyczące ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze.

Oceniając naturę naruszenia należy wskazać, że praktyka przypisana Przedsiębiorcy polega na nadużyciu pozycji dominującej na lokalnym rynku, obejmującym teren Gminy Sokółka, przyjmowania zmieszanych odpadów komunalnych celem ich zagospodarowania poprzez magazynowanie i segregację, a to przez stosowanie niejednorodnych warunków umów w postaci opłat za przyjęcie odpadów na administrowany przez w/w Przedsiębiorcę obiekt w Karczach, stwarzających przedsiębiorcom dostarczającym lub planującym dostarczać odpady z terenu Gminy Sokółka, zróżnicowane warunki konkurencji na lokalnym rynku odbioru odpadów komunalnych.

Wskazana praktyka prowadzi do różnicowania warunków konkurencji przedsiębiorców działających na rynku powiązonym, tj. rynku wywozu (odbioru) odpadów komunalnych od ich wytwórców z tereny tejże Gminy..

Nałożenie kary należy zatem traktować jako podkreślenie naganności działań podmiotu dominującego, które to działania zakłóciły konkurencję na rynku powiązonym, a w następstwie równowagę praw i obowiązków kontrahentów.

W ocenie Prezesa UOKiK w niniejszej sprawie - mając na uwadze charakter naruszenia - mamy do czynienia z naruszeniem **poważnym** prowadzącym do istotnego naruszenia konkurencji i dlatego też jako kwotę do dalszego wymiaru kary pieniężnej przyjęto [REDAKTED] % całkowitego przychodu Przedsiębiorcy, co daje kwotę [REDAKTED] zł.

Nakładając karę pieniężną, Prezes UOKiK wziął pod uwagę konieczność spełnienia przesłanek podmiotowych, tj. stwierdzenia, że naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę przesłanki winy w przypadku stosowania kar pieniężnych określonych w art. 106 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynika bezpośrednio nie tylko z treści tego przepisu, ale jest to zbieżne z zasadami stosowania kar pieniężnych, które obowiązują we wspólnotowym prawie konkurencji. Zgodnie bowiem z art. 23 ust. 2 lit. a Rozporządzenia Rady Unii Europejskiej z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE nr L 1 z dnia 4 stycznia 2003 r.), Komisja może w drodze decyzji nałożyć karę pieniężną na przedsiębiorców lub związki przedsiębiorców, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania naruszają zakazy określone w art. 81 lub 82 TWE.

W niniejszej sprawie istotne jest, aby przypomnieć, że zgodnie z art. 83 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, każdy ma obowiązek przestrzegania obowiązującego w Polsce prawa. Obowiązek znajomości i przestrzegania norm prawa ciąży tym bardziej na profesjonalnych, wieloletnich i znaczących pod względem zasięgu działania uczestnikach rynku, takich jak ZZO Sokółka. Przedsiębiorcy profesjonalnie działający na rynku powinni mieć świadomość, że podejmowane przez nich antykonkurencyjne działania będą uznane przez Prezesa UOKiK za praktyki ograniczające konkurencję i nie mogą skutecznie dowodzić braku świadomości naruszenia zakazu nadużywania pozycji dominującej.

W ocenie Prezesa UOKiK, nie ma wystarczających dowodów, aby stwierdzić, że działania ZZO Sokółka miały na celu bezpośrednio ograniczenie dostępu do rynku odbioru i wywozu odpadów komunalnych, jednak niewątpliwie do takiego skutku doprowadziły. Nie można mieć także wątpliwości, że mimo braku dowodów na bezpośredni zamiar ZZO Sokółka naruszenia zasad konkurencji na rynkach powiązanych, skutek taki nastąpił i nadal trwa. Jednakże ustalenia powyższe pozwalają na przypisanie Przedsiębiorcy winy nieumyślnej. Z winą nieumyślną bowiem mamy do czynienia (w niniejszym przypadku), gdy do nadużycia pozycji dominującej doszło na skutek niezachowania przez Przedsiębiorcę należytej staranności wymaganej w tego rodzaju stosunkach gospodarczych. Jako profesjonalny uczestnik obrotu gospodarczego ZZO Sokółka winien przecież znać opisane powyżej unormowania prawne. W analizowanej sytuacji winą ZZO Sokółka (a zatem profesjonalnego uczestnika obrotu) będzie nie tylko niedołożenie należytej staranności, ale także niedostateczne rozeznanie, wymagane od profesjonalisty.

Prezes UOKiK mając na względzie ustalone fakty, świadczące o negatywnych dla uczestników rynku współzależnego (ryнку wywozu odpadów komunalnych z Gminy Sokółka) skutkach, jak praktyczna niemożność wejścia na rynek, czy też utrata klientów, podniósł ustaloną wcześniej kwotę o [REDAKTOWANO]%, co daje w rezultacie [REDAKTOWANO] zł, która to wielkość stanowi tzw. kwotę bazową.

Obliczając wysokość kary Prezes UOKiK nie uznał stosowanej praktyki za długotrwałą (trwającą ponad rok), a więc okres stosowania praktyki nie miał wpływu na wymiar kary.

Ważąc wysokość nałożonej kary pieniężnej Prezes UOKiK poddał analizie również okoliczności obciążające i łagodzące, stanowiące ocenę podmiotowej strony czynu przedsiębiorcy.

Prezes UOKiK nie uznał zaniechania stwierdzonej praktyki ograniczającej konkurencję za okoliczność łagodzącą, a to z powodu, iż zaniechanie to nastąpiło niejako „przy okazji” zmiany głównego profilu działalności Przedsiębiorcy. Nie było natomiast wspomniane zaniechanie wynikiem uznania dotychczasowych swoich działań, w zakresie stosowanych opłat za przyjmowane odpady komunalne, za naganne.

W ocenie Prezesa UOKiK tak wyliczona kara pieniężna jest adekwatna do stopnia naruszenia przez Spółdzielnię ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Nakładając karę pieniężną w wysokości 18732 zł, Prezes UOKiK wyszedł z założenia,

iż powinna ona mieć charakter zarówno represyjny, jak i prewencyjny, przyczyniając się do zapewnienia trwałego zaniechania naruszania przez Spółdzielnię w przyszłości reguł konkurencji.

Uwzględniając przychód ZZO Sokółka w 2012r., ustalony na podstawie przekazanych przez nią dokumentów finansowych, nałożona na nią kara pieniężna mieści się w granicach wyznaczonych przez art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stanowiąc jednocześnie około [REDAKTED] % przychodu Przedsiębiorcy.

W świetle wskazanych okoliczności, nałożenie przedmiotowej kary, jak i jej wysokość, jest uzasadnione.

W związku z powyższym Prezes UOKiK orzekł jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.o.k.i.k., karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP o/o Warszawa na nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c., przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia decyzji.

Otrzymuje:

ZZO EURO-SOKÓŁKA Sp. z o.o.

ul. Kolejowa 25

16-100 Sokółka

Decyzja podpisana w dniu 31.12.2013r. przez Dyrektora Delegatury UOKiK w Lublinie.

